

Hvem kender ÅOP? – en empirisk undersøgelse

16. januar 2008

I forbindelse med julen 2007 blev der af Finansrådet udarbejdet en analyse af lån til forbrug. Analysen indeholdt blandt andet en forbrugerundersøgelse – herunder også i hvilket omfang danskerne kender begrebet ÅOP – de årlige omkostninger i procent.

På baggrund af det tilvejebragte datasæt indeholder dette papir en deskriptiv og statistisk undersøgelse af kendskabet til ÅOP - herunder hvordan kendskabet fordeler sig på forskellige befolkningsgrupper. En sådan empirisk undersøgelse – der så vidt vides er den første af sin art – kan kaste lys over hvilke grupper, der har lavest kendskab til ÅOP – og dermed også danne afsat for målretning af fremtidige oplysningskampagner mv.

Kontakt Nicholas Falck Lund

Direkte 3370 1103

nfl@finansraadet.dk

Journalnr. 345/03

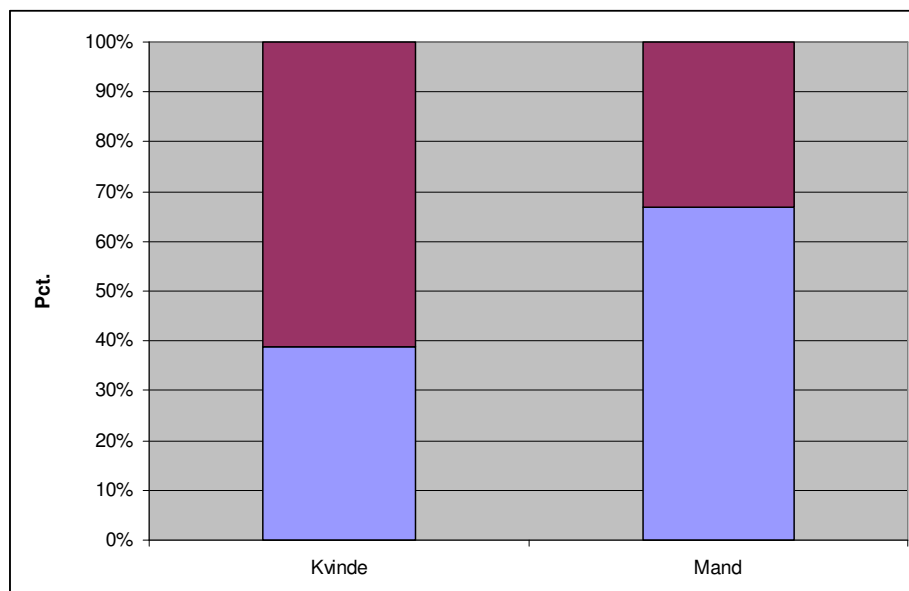
Dok. nr. 185976-v1

1. En deskriptiv undersøgelse

I dette afsnit beskrives kort forbrugerundersøgelsens resultater. Undersøgelsen, der blev gennemført af analyseinstituttet Zapera i oktober 2007, omfatter 2.540 respondenter.

Ses der på fordelingen mellem mænd og kvinder, er der væsentlig forskel på kendskabet til ÅOP. Mens hele 67 pct. af de adspurgte mænd kender til ÅOP, gælder det kun 39 pct. af kvinderne, jf. figur 1.

Figur 1: Kendskab til ÅOP for kvinder og mænd

Betragter man forskellen mellem aldersgrupper, er det de yngre og ældre grupper, der har lavest kendskab til ÅOP med 50 pct. for de 18-29-årige og 40 pct. for de 60-69-årige.

Journalnr. 345/03

Dok. nr. 185976-v1

Tabel 1: Kendskab til ÅOP – Fordelt på aldersgrupper, i pct.

	I alt	18-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år
Ja	53	50	60	57	55	40
Nej	47	50	40	43	45	60

For så vidt angår fordelingen mellem regionerne, er det laveste kendskab til ÅOP i området "Øvrige", der omfatter Fyn og Jylland bortset fra de tre største byer. Her er kendskabet 49 pct. Omvendt er kendskabet højest i det "Øvrige Sjælland og Lolland-Falster". Det skal dog ses i lyset af, at lån til forbrug også er mest udbredt i dette område, jf. Finansrådets analyse "Lån til forbrug 2007".

Tabel 2: Kendskab til ÅOP – Bopæl og børn i pct.

	I alt	Storkøbenhavn	Øvrige Sjælland og Lolland-Falster	Århus, Odense og Ålborg	Øvrige
Ja	53	55	62	50	49
Nej	47	45	38	50	51

Betragter man indkomstens betydning for kendskabet til ÅOP, så ses det, at kendskabet til ÅOP generelt vokser med indkomsten. Således er kendskabet lavest med 41 pct. i gruppen med under 200.000 kr. i årlig indkomst, mens kendskabet er højest i gruppen, der tjener 800.000 kr. eller derover, hvor kendskabet ligger på 65 pct., jf. tabel 3.

Tabel 3: Kendskab til ÅOP – Indkomst og boligforhold

	I alt	Under 200.000 kr.	200.000-399.999 kr.	400.000-599.999 kr.	600.000-799.999 kr.	800.000 eller derover
Ja	53	41	51	60	59	65
Nej	47	59	49	40	41	35

2. En økonometrisk undersøgelse

Ovenstående tabeller beskriver stikprøvens resultat deskriptivt, men afslører ikke i hvilket omfang de enkelte faktorer har betydning for, hvorvidt en respondent kender ÅOP. Dog indikerer tallene, at der er lav sandsynlighed for at kende ÅOP, hvis man fx er kvinde med lav indkomst.

Der kan imidlertid beregnes præcise sandsynligheder for at et givet individ kender ÅOP på baggrund af individets baggrundsvARIABLE. Det betyder også, at der kan sættes tal på de enkelte baggrundsvARIABLES betydning - herunder om de er statistisk signifikante - dvs. om de overhovedet har betydning for kendskabet til ÅOP.

Teknisk boks: Kendskab til ÅOP – logit-estimation

En såkaldt Logit-estimation giver følgende resultat, jf. tabel 4.

Tabel 4: Resultat af logit-estimation. Respondentvariabel er kendskab til ÅOP.

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	0.503067	0.136168	3.694.471	0.0002
BORN	0.111720	0.110476	1.011.261	0.3119
EJER	-0.007486	0.102913	-0.072745	0.9420
GIFT	-0.105599	0.118049	-0.894533	0.3710
KOEN	-1.141.974	0.089777	-1.272.009	0.0000
LOEN	0.094139	0.026058	3.612.634	0.0003
AAR=2	0.153959	0.136955	1.124.158	0.2609
AAR=3	-0.004635	0.150393	-0.030822	0.9754
AAR=4	-0.039182	0.146420	-0.267600	0.7890
AAR=5	-0.570294	0.159197	-3.582.316	0.0003
GEO=2	0.290597	0.140356	2.070.426	0.0384
GEO=3	-0.207093	0.139083	-1.488.992	0.1365
GEO=4	-0.197532	0.107485	-1.837.759	0.0661

Note: Dummy-variable Born, Ejer(ejerbolig eller andel), Gift, Koen (Kvinde) er 1 hvis ja. Aar2..5 er dummyvariable for aldersgrupper(2-5) jf. tabel 1, GEO er dummyvariable for regioner 2-5., jf. tabel 2.

Det ses af resultaterne, at såvel alder, ægteskabsstatus, køn samt indkomst har betydning. (på et 95 pct. signifikansniveau). Også det at bo på det "øvrige Sjælland"(GEO=2) har en effekt (i forhold til København, der er benchmark-variabel). Omvendt har det ingen betydning, om man har børn, er gift eller ejer sin bolig.

Ved at teste modellen ned fås følgende resultat:

Tabel 5: Resultat - udvalgte variable

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	0.499274	0.134618	3.708.820	0.0002
KOEN	-1.137741	0.088648	-1.283.430	0.0000
LOEN	0.083782	0.019422	4.313.737	0.0000
AAR=2	0.197753	0.131893	1.499.351	0.1338
AAR=3	0.053488	0.141793	0.377222	0.7060
AAR=4	-0.021804	0.143966	-0.151451	0.8796
AAR=5	-0.580070	0.156998	-3.694.756	0.0002
GEO=2	0.286623	0.139857	2.049.393	0.0404
GEO=3	-0.212587	0.138447	-1.535.514	0.1247
GEO=4	-0.205164	0.105350	-1.947.458	0.0515

På baggrund af disse resultater kan der beregnes marginale sandsynligheder på de forklarende variable. Dvs. hvor meget øges sandsynligheden for at kende ÅOP, hvis man fx går en indkomst- eller aldersgruppe op. Tages der udgangspunkt i person med lavest sandsynlighed for at kende ÅOP, så er der jf. tabel 5 tale om:

- Køn: Kvinde (Koen=1)
- Indkomst: < 200.000 kr. (LOEN=1)
- Alder: 60-69 år (AAR=5)
- Bopæl: Aarhus, Odense eller Ålborg (GEO=3)

En sådan benchmark-person vil ifølge beregningerne have 21 pct. sandsynlighed for at kende ÅOP. På baggrund af denne benchmark-person, findes følgende marginale sandsynligheder:

Tabel 6: Resultat af marginale ændringer for benchmark-person

Udgangspunkt	Ændring	Ny sandsynlighed for at kende ÅOP	Marginal ændring i sandsynlighed for at kende ÅOP
Køn: Kvinde	Køn: Mand	45 pct.	24 pct. point
Løn: <200.000	Løn: 200.000-399.999 kr.	22 pct.	1 pct. point.
Aar: 60-69	Alder: 50-59	31 pct.	10 pct. point.
Geo: Aarhus, Odense, Ålborg	Geo: Øvrige Sjælland	30 pct.	9 pct. point.

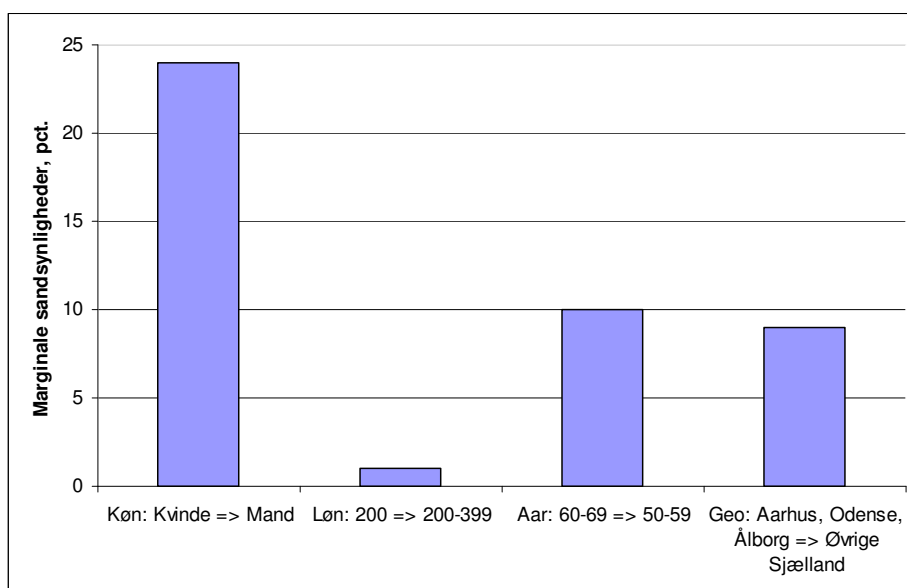
De marginale sandsynligheder beregnet ved at ændre marginalt på den afhængige variabel – alt andet lige. Den logistiske fordeling har fordelingsfunktionen $F(Z)=\exp(Z)/(1+\exp(Z))$, hvor $Z=B \cdot x$.

Af resultaterne fremgår, at alder, ægteskabsstatus, køn samt indkomst har betydning for kendskabet til ÅOP. Omvendt har børn, er ægteskabelig status eller boligform ingen betydning.

Det ses af resultaterne, at en ændring af variabelen "køn" har den største marginale betydning for kendskabet til ÅOP. Ser man på to ens individer, der kun har kønnet til forskel, er mandens sandsynlighed for at kende ÅOP 24 pct. større end kvindens.

Omvendt vil en marginal ændring af variabelen "løn" kun flytte sandsynligheden for at kende ÅOP med 1 pct. point til 22 pct. (Flytter man til øverste løngruppe bliver sandsynligheden for kendskab til ÅOP 27 pct.)

Figur 2: Ændring i sandsynlighed ved ændring i baggrundsvare

Kilde: Egne beregninger.

Side 5

Skal der konkluderes på ovenstående i relation til målretning af en kampagne for kendskabet til ÅOP, peger kraftigt på en målretning af kampagnen mod kvinder – og ikke bestemte alders- eller indkomstgrupper.

Journalnr. 345/03

Dok. nr. 185976-v1

Dette resultat holder også, når man ser på, hvem der låner. Selvom der er relativt flere mænd end kvinder, der har taget for forbrugslån inden for de sidste to år – henholdsvis 42 og 37 pct. – rækker det ikke ved konklusionen.